

De rol van evaluatief leren in de ontwikkeling en voortduren van posttraumatische stress stoornis

Gepubliceerd: 30-08-2010 Laatst bijgewerkt: 03-05-2024

Het onderzoeken van de rol van angst en afschuw in acute en chronische PTSS-symptomen. In studie 1 zullen we onderzoeken (1) of de US-representatie van inbraak gepaard gaat met vrees- en walgingselementen die onafhankelijk bijdragen aan PTSS...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Angststoornissen en -symptomen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON34729

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Evaluatief leren en posttraumatische stress

Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

Posttraumatische stress stoornis (PTSS); psychotrauma

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: NWO;VIDI Vernieuwingsimpuls

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Angst, Evaluatieve conditionering, Posttraumatische Stress Stoornis, Walging

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is de ernst van symptomen van PTSS gemeten met een vragenlijst.

Secundaire uitkomstmaten

In zowel studie 1 als studie 2 zijn secundaire uitkomstmaten ernstscores van angst en depressie gemeten met een vragenlijst, en DSM IV psychiatrische stoornissen vastgesteld met semi-gestructureerde interviews. In studie 2 zijn bovendien wasgedrag na trauma-gerelateerde inbeelding en lichamelijke intimiteit secundaire uitkomstmaten. In beide studies zijn de onafhankelijke variabelen angst=gerelateerde kwetsbaarheden (neuroticisme, angstsensitiviteit), afschuw-gerelateerde persoonlijkheidsvariabelen (afschuw-geneigdheid en -sensitiviteit, besmettingssensitiviteit), afschuw- en angstgerelateerde associaties en affectieve priming.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Een minderheid van mensen die werden blootgesteld aan een traumatische gebeurtenis ontwikkelt posttraumatische stress stoornis (PTSS), en bij ongeveer de helft van hen wordt de stoornis chronisch. De cruciale vraag is in hoeverre afwijkingen in het leren van trauma-gerelateerde informatie betrokken zijn bij de ontwikkeling en het voortduren van PTSS-symptomen. Er is veel bekend over angstgerelateerde processen, maar belangrijke kenmerken blijven onduidelijk. Dit voorstel omvat verschillende studies over de rol van afschuw en evaluatief leren in het ontstaan en voortduren van PTSS-symptomen. De hypothesen zullen

worden getoetst met behulp van experimentele taken in twee steekproeven: (1) mensen die recent een inbraak hebben meegemaakt en (2) vrouwelijke geweldslachtoffers met en zonder PTSS.

Doel van het onderzoek

Het onderzoeken van de rol van angst en afschuw in acute en chronische PTSS-symptomen.

In studie 1 zullen we onderzoeken (1) of de US-representatie van inbraak gepaard gaat met vrees- en walgingselementen die onafhankelijk bijdragen aan PTSS symptomen, en (2) of walgingsgerelateerde neigingen geassocieerd zijn met de ernst van PTSS symptomen, waarbij gecontroleerd is voor vreesgerelateerde neigingen. We verwachten (I) dat sterkere impliciete en expliciete associaties tussen het concept "eigen huis" en gevaar en "eigen huis" en afkeer de ernst van PTSS symptomen voorspelt, en (II) dat de mate waarin het concept "eigen huis" intrinsiek aversief is de ernst van PTSS symptomen voorspelt.

In studie 2 zullen we bij vrouwelijk slachtoffers van seksueel geweld onderzoeken (1) of vrees- en walgingsassociaties onafhankelijk PTSS symptomen voorspellen die zijn overgebleven na behandeling, en (II) of vrouwelijk slachtoffers van seksueel geweld met PTSS sterkere impliciete en expliciete walgings- en afkeer associaties hebben dan vrouwelijke slachtoffers van seksueel geweld zonder PTSS. We verwachten (I) dat sterkere impliciete en expliciete associaties tussen het concept "mannen" en gevaar en het concept "vrouwen" en geen gevaar (vs. "mannen" + geen gevaar, "vrouwen" + gevaar) en het concept "mannen" en afkeer en het concept "vrouwen" en geen afkeer (vs. "mannen" + geen afkeer, "vrouwen" + afkeer), respectievelijk, een onderscheid zullen maken tussen slachtoffers met en zonder PTSS, (II) dat sterkere impliciete walgingsassociaties gerelateerd zijn aan overgebleven PTSS symptomen, (III) dat impliciete walgingsassociaties wasgedrag voorspellen, (IV) dat expliciete walgingsassociaties inbeeldingsgerelateerde walging voorspellen, en (V) dat walgingsassociaties die na behandeling zijn overgebleven een sterke voorspellende waarde hebben voor de prognose na behandeling.

Onderzoekopzet

Studie 1 is een longitudinale studie bij slachtoffers van inbraak. Studie 2 is een case-control studie bij vrouwelijke slachtoffers van geweld met en zonder PTSS, met een observationeel gedeelte waarin de PTSS-groep zal worden gevolgd na het afronden van de (standaard) behandeling. De eerste testsessie voor deelnemers met PTSS zal plaatsvinden vóórdat de behandeling van start gaat.

Inschatting van belasting en risico

De belasting voor deelnemers omvat de tijd en moeite die het kost om

vragenlijsten in te vullen waarmee stemming, gedachten, en PTSS-symptomen worden gemeten, en om een kort interview te ondergaan over de inbraak of het geweld, en experimentele paradigma's die angst- en afschuw-gerelateerde variabelen meten.

Studie 1 bestaat uit 1 meetsessie van 2 uur en 15 minuten op de Universiteit Utrecht, en 1 meetsessie van ongeveer 20 minuten bij de deelnemer thuis (nl. het invullen en retourneren van een vragenlijst).

Studie 2 bestaat uit twee meetsessies voor de PTSS-groep: (1) voor aanvang van de behandeling (1 uur en 35 minuten) en (2) na afloop van de behandeling (30 minuten) in de GGZ-instelling. Voor de niet-PTSS groep bestaat studie 2 uit een meetsessie (2 uur) op de Universiteit Utrecht.

Alle meetinstrumenten zijn in eerder onderzoek gebruikt. De vragenlijsten kunnen voorbijgaande stress of ongemak veroorzaken. Verder zijn er geen risico's verbonden aan deelname aan deze studie. Alle meetinstrumenten zullen worden afgenomen door klinisch psychologen. Deelnemers in de niet-PTSS zullen naast de reiskostenvergoeding bovendien een vergoeding van 15 euro ontvangen, maar verder zijn er geen directe voordelen verbonden aan deelname aan deze studie. Om deze redenen zijn wij van mening dat de mogelijke klinische toepassingen van de resultaten ruimschoots opwegen tegen de relatief geringe belasting die gepaard gaat met deelname aan de studie.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Langeveld gebouw, Heidelberglaan 1
3504 TC Utrecht
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Langeveld gebouw, Heidelberglaan 1
3504 TC Utrecht
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Studie 1 (Angst- en afschuwassociaties na inbraak): 100 participanten; a) volwassen (* 18 jaar); b) beheersing Nederlandse taal; c) blootgesteld aan inbraak in eigen huis zonder confrontatie met de dader; en d) inbraak vond maximaal 1 maand eerder plaats.

Studie 2 (Angst- en afschuwassociaties na geweld): 80 participanten; a) volwassen (* 18 jaar); b) beheersing Nederlandse taal; c) blootgesteld aan seksueel of fysiek geweld door mannelijke dader tenminste 3 maanden eerder en na het veertiende levensjaar (deze leeftijd wordt gewoonlijk gebruikt om de grens aan te geven tussen jeugd en volwassenheid in studies naar misbruik, bijv. Linton et al., 1996), waarvan 40 participanten met d) PTSS diagnose voor PTSS groep (N=40).

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Voor studie 1 (Angst- en afschuwassociaties na inbraak), zijn er geen exclusiecriteria.

Exclusiecriteria voor studie 2 (Angst- en afschuwassociaties na geweld) zijn: geweld vond plaats in jeugd (< 14 jaar), b) PTSS diagnose voor de niet-PTSS groep; c) comorbide psychose/schizofrenie, organische stoornis, of middelenmisbruik (vastgesteld met de SCID, zie uitkomstmaten, d) voortdurend trauma (bijv. huiselijke geweld); en e) intentie tot het plegen van suicide.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle:	Geen controle groep
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	13-12-2010
Aantal proefpersonen:	180
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	30-08-2010
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL31725.041.10